

Akasyalı Meydanın Çocukları • Hatice Demir

Resimleyen: Cem Bilge • Çocuk Kitaplar • Çocuk Roman • 100 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
DOĞA ve EVREN • ÇOCUK DÜNYASI • ZAMAN ve MEKÂN • DUYGULAR
köy yaşamı • oyunlar • meydan • anılar • merak • nesillerarası iletişim • yardımlaşma •
akasya ağacı • sevgi • fırtına • arkadaşlık • tarım • yaşlılık • futbol

Eğitimci yazar **Hatice Demir**, çocuklar için yazdığı ilk kitabında, okurlarını bir köy meydanına, yaşlı bir akasya ağacının gölgesine konuk ediyor. İncelikli üslubu, duru ve yalın anlatımıyla dikkati çeken roman, köyün geçmişinde saklı bir hikâyeyi, çocukların sevinçli, meraklı, renkli yaşamlarına katıyor. Sevgi, anlayış, yardımlaşma gibi insanı yücelten iyi duyguların değerini ve ölümsüzlüğünü fısıldıyor.

Köyün meydanında yıllara meydan okuyan akasya ağacı fırtınada devrilince, onun gölgesine sığınmaya alışık herkes şaşırır. Üstelik, ağacın gövdesinde umulmadık bir şey saklıdır. Her gün gelip, kimseyle konuşmadan akasyanın altında oturan Mustafa Amca da artık ortalıkta görünmez olur. Ayber ve Efe, onun sessiz yalnızlığından ürkeler de, ihtiyarın ağaçla yakınlığını merak ederler. Çocukların yardımseverliği sayesinde geçmişin anıları çiçeklenmeye, ağacın gizemi çözülmeye başlayacaktır...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Sizce köy, kasaba, mahalle ya da kent için meydan ne anlama gelir; neden çoğu yerleşimde bir meydan vardır? Yakın çevrenizde meydan var mı?
- 2- Romandaki akasya ağacının önemi ne? Meydandaki akasya değil de çınar ya da incir ağacı olsa romanda fark yaratır mı?
- 3- Köydeki kız ve oğlan çocuklar kimlerden oluşuyor? Kişilikleri ve eğilimleri hakkında neler öğreniyoruz?
- 4- Kız çocuklar ve oğlan çocuklar arasında ne tür farklılıklar var? Neden birlikte oynamıyorlar? Kız ve oğlan çocuklarının ayrışması konusundaki kişisel görüşünüz ne?
- 5- Çocuklar Mustafa Amca'dan neden ürküyorlar? Mustafa Amca kötü biri mi? Kim kötülüğünü görmüş?
- 6- Yazar, "Mustafa Amca'nın üşüten sessizliğine gömülüydü evinin bahçesi," ifadesiyle ne anlatmak istiyor? Sessizlik nasıl üşütür?
- 7- Çocuklar, Mustafa Amca'dan uzak durdukları halde Ayber ve Efe'nin onunla ilişki kurmaları kişilik özellikleriyle açıklanabilir mi?
- 8- Romanda köy yaşamına dair ne tür yardımlaşma örnekleri yer alıyor? Bu yardımlaşma ve dayanışma kültürünü kent yaşamındaki mahalle ilişkileriyle karşılaştırın.
- 9- Romanda nesillerarası iletişim örnekleri neler? Farklı nesillerden olanlarla iletişim bir çocuğu nasıl etkiler? Sizce neden Perihan Nine'ye daha çok kız çocukları yardım ediyor?
- 10- Mustafa Amca'nın hikâyesi ne? Sevdiği kızla ayrılımlarına kim ya da kimler neden olmuş?
- 11- Mustafa Amca'nın gençliğiyle Ayber arasında benzerlikler bulunabilir mi?
- 12- Yazar, ağacın içinden çıkan bastonla ne anlatıyor? Yaşamlarımızdaki zor zamanlarda neler bize "baston" olabilir?
- 13- Ayber ve kardeşinin ovadaki evde oynadıkları "gemicilik" oyunu size neler düşündürdü? Sizce bu oyunun diğerlerinden farkı ne? Bu oyunu kentte evde ya da bahçede oynayabilir misiniz?
- 14- Son bölümdeki kız ve oğlan çocuklar kim?
- 15- Roman sizde nasıl duygular yarattı? Okumayan birine romanı nasıl tanıtırsınız?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Resimleme:** Herkes yazarın anlattığı akasya ağaçlı köy meydanının bir ânının resmini yapsın. Bütün resimler bir araya getirilerek, meydanın köy için değerini ortaya çıkaracak bir sergi düzenlensin.
- **Karikatür:** Romanda yer alan bütün karakterleri listeleyin. Herkes listeden seçtiği 2 karakterin kişiliğini ve eğilimlerini ortaya çıkaracak karikatürlerini çizsin. Karikatürler gruplanarak “Akasyalı Meydanın Çocukları” albümünde sergilensin.
- **Sunum:** Öğrenciler 4 gruba ayrılınsın. İlk grup romandaki ipuçlarından yola çıkarak bireyler arası iletişim, doğa ve çevre ile ilişkiler gibi yönlerden köy yaşamının olumlu yönlerini; ikinci grup köy yaşamının olumsuz yönlerini irdelesin. Üçüncü grup aynı konularda kent yaşamının olumluluklarını, dördüncü grup da kent yaşamının olumsuzluklarını çalışsın. Grupların görsellerle birlikte yaratıcı biçimde hazırladıkları raporlar sunum olarak paylaşılıp tartışılsın; iki yaşam kültürünün karşılaştırılması yapılsın.
- **Oyun:** Ovadaki evde Ayber’le kardeşinin oynadıkları “gemicilik oyunu”nu sınıf ya da okul koşullarınıza uyarlayarak oynayın. Yaratıcılığınızı kullanın.
- **Sergi:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup çınar, çam, göknar, meşe, akçaağaç, servi, ıhlamur, kavak gibi bir ağaç türü seçerek görselleriyle birlikte çalışsın. Nerelerde, hangi koşullarda yetiştiğini, faydasını, yaprağının, çiçeğinin, meyvesinin şeklini, mevsimlere uyumunu ve sanattaki yerini inceleyerek ayrıntılı görseller hazırlasın. Bütün çalışmalar bir araya getirilerek fiziki ya da dijital bir ağaç türleri sergisi oluşturulsun.
- **Pantomim:** Yunuslar, ödev yapmak, uzay, sinema, yemek kültürü, antik kentler, çevre kirliliği, farklılıklar, özgürlük, başarmak gibi çeşitli konu başlıklarını küçük kâğıtlara yazarak katlayın ve bir sepete koyun. Öğrenciler ikili olarak gruplansın. Her grup sepetten çektiği kâğıtta yazılı olan konuda 30-40 saniyelik bir konuşma yapmak üzere hazırlansın. Hazırlıklar tamamlandıncaya grup sözcüleri romandaki Mustafa Amca gibi, söz ve ses kullanmadan, hazırladıkları konuşmayı sadece mimik ve hareketlerle diğerlerine anlatsın. Bakalım izleyenler ne anlayacaklar, anlatan ne kadar başarılı olacak? Uygulama sonrasında anlatanın ve izleyenin duygularını irdeleyin.
- **Atölye:** Sınıfça romanın “en”lerini tarayın. Örnekler: Romanın en kötü kişisi, en sevgi dolu davranışı, en etkileyici cümlesi, en doğru davranışı, en yardımsever karakteri, en meraklı kişisi, en büyük sürprizi, en sıradışı şeyi, en yeşili, en sinirlendirici tutumu, en güzel mekânı, en yardımsever davranışı, en üzücü yanı, en bencili, en sessizi, en iyi karakterlisi, en sıcakkanlısı, en çekilmezi, en eskisi, en sevilen şeyi, en iyi karakteri vb... Ortamdan kişilere, doğadan tutumlara kadar bütün unsurların “en”lerini sıralayın. Bakalım neler ya da kimler birkaç “en”miş? Bu atölye çalışmasıyla roman çok boyutlu olarak, derinlemesine irdelenecektir.
- **Canlandırma:** Her öğrenci romandaki akasya ağacı gibi bir “şey”i canlandırarak, tanıık olduğu, deneyimlediği anıları anlatsın. Örnekler: Okul bahçesindeki kestane ağacı, okul girişindeki Atatürk büstü, sınıftaki akıllı tahta, çatıdaki rüzgâr gülü, ninesinin eski hırkası, koridordaki pano, duvardaki harita, parktaki salıncak, saçak arasına yuva yapmış serçe, okul kapısından ayrılmayan köpek vb... Öğrenciler seçtikleri “şey”in anılarını, sınırsız yaratıcılıkları ve hayal güçleriyle özgürce çoğaltabilir ve oluşturabilirler. “Ben kestane ağacı...” kalıbıyla başlayacak canlandırmalar 1-1,5 dakikalık olabilir. İsteyen hikâyesini besleyecek aksesuarlar da kullanabilir.